

Sygn. akt IV U 1335/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2017 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania H. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 22 września 2016 roku nr (...)

w sprawie H. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala dla odwołującej H. N. emeryturę od 28 sierpnia 2016 roku w wysokości 707,86 zł brutto, a po waloryzacji od 01 marca 2017 roku w wysokości 710,97 zł brutto.

Sygn. akt IV U 1335/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 kwietnia 2017 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 22.09.2016 r. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz.1440 z późn. zm.) oraz rozporządzenia WE 883/2004 z dnia z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.04.166.1) przyznał H. N. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 06.06.2016 r. emeryturę od dnia 24.08.2016 r. Do obliczenia emerytury przyjęto kwotę kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 154281,22 zł. Średnie dalsze trwanie życia wynosi 251,30 m-cy. Wyliczona kwota emerytury wynosi 613,93 zł. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określony w art. 26 ustawy emerytalnej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 22.12.2015 r. ustalił dla H. N. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r. w wysokości 44970,53 zł, przyjmując za jego podstawę wymiar ustalony dla okresów składkowych 9 lat i 20 dni tj. 108 miesięcy oraz nieskładkowych okresów sprawowania opieki nad dziećmi 2 lata, 11 miesięcy i 26 dni tj. 35 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i

nieskładkowego dla odwołującego wynosi 61,21%. Na podstawie współczynnika obliczył wartość 24 % kwoty bazowej w wysokości 293,01 zł. Przyjmując średnie dalsze trwanie życia - 209 miesięcy, organ rentowy ustalił kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r. na kwotę 44970,53 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych kalendarzowych tj. 1979-1998, (...) wyniósł 18,94%. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął za okres zatrudnienia w Zakładach (...) w P. od 16.10.1979 r. do 31.05.1984 r. wynagrodzenie minimalne. Za okres 1985-1988, w których odwołująca nie podlegała ubezpieczeniu na terenie Polski przyjęto przychody zerowe.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła H. N. podnosząc, że po okresie 12 lat pracy w Polsce ma najniższe świadczenie w stosunku do innych kobiet, które w Polsce pracowały nawet krócej niż ona. Wszystkie miały emerytury nie niższe niż 700 zł. W konsekwencji odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji ZUS, wskazując, że powinna mieć uwzględnioną wysokość zarobków wynikającą z dokumentacji pracowniczej do ustalenia wysokości kapitału początkowego i wysokości emerytury. Odwołująca podtrzymała swoje stanowisko w kolejnych pismach procesowych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie – podnosząc, iż brak udokumentowanych miesięcznych zarobków odwołującej we wskazanym okresie powoduje, że brak jest podstaw do jego uwzględnienia w wyliczeniu wysokości kapitału początkowego, a tym samym w wysokości obliczonej emerytury. Ponadto organ rentowy podniósł, iż w okresie od 01.09.1971 r. do 31.01.1979 r. odwołująca była zatrudniona jako uczeń i prządka. Za okres zatrudnienia w ramach nauki zawodu brak podstaw do przyjęcia minimalnego wynagrodzenia, a w dokumentacji brak zaświadczenia o dacie ukończenia nauki w zasadniczej szkole zawodowej. Z uwagi na powyższe za okres zatrudnienia w Zakładach (...) w M. nie zostało przyjęte minimalne wynagrodzenie pracowników.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

H. N. urodzona w dniu (...) w dniu 06.06.2016 r. wystąpiła z wnioskiem o emeryturę. Zaskarżoną decyzją z dnia 22.09.2016 r. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz.1440 z późn. zm.) oraz rozporządzenia WE 883/2004 z dnia z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.04.166.1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał H. N. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 06.06.2016 r. emeryturę od dnia 24.08.2016 r. Do obliczenia emerytury przyjęto kwotę kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 154281,22 zł. Średnie dalsze trwanie życia wynosi 251,30 m-cy. Wyliczona kwota emerytury wynosi 613,93 zł. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określony w art. 26 ustawy emerytalnej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 22.12.2015 r. ustalił dla H. N. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r. w wysokości 44970,53 zł, przyjmując za jego podstawę wymiar ustalony dla okresów składkowych 9 lat i 20 dni tj. 108 miesięcy oraz nieskładkowych okresów sprawowania opieki nad dziećmi 2 lata, 11 miesięcy i 26 dni tj. 35 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla odwołującego wynosi 61,21%. Na podstawie współczynnika obliczył wartość 24 % kwoty bazowej w wysokości 293,01 zł. Przyjmując średnie dalsze trwanie życia - 209 miesięcy, organ rentowy ustalił kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r. na kwotę 44970,53 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych kalendarzowych tj. 1979-1998, (...) wyniósł 18,94%. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął za okres zatrudnienia w Zakładach (...) w P. od 16.10.1979 r. do 31.05.1984 r. wynagrodzenie minimalne. Za okres 1985-1988, w których odwołująca nie podlegała ubezpieczeniu na terenie Polski przyjęto przychody zerowe.

Dowód: wniosek z dnia 29.01.2015 r. - k. 75-78 ar czI.

decyzja ZUS z dnia 13.03.2015 r. -k. 50-51 ar czII,

decyzja ZUS z dnia 8.03.2015 r. -k. 52-53 ar czII,

W dniu 06.02.2017 r. odwołująca przedłożyła wraz z pismem z dnia 31.01. (...) dokumentację pracowniczą uzyskaną z Archiwum (...) (...)w K. w postaci świadectwa pracy z dnia 31.01.1979 r., umowy o pracę z dnia 28.08.1973 r., umowy o naukę zawodu z dnia 01.09.1971 r., druk Rp- 7 za lata 1978 r., 1979, 1980-1983, list płac z okresu 10.1979 r. do 02.1984 r., świadectwo pracy z dnia 31.05.1984 r., umowy o pracę z dnia 10.10.1979 r. Odwołująca była zatrudniona w Zakładach (...) w M. od dnia 01.09.1971 r. do 27.08.1973 r. Początkowo jako uczeń nauki zawodu z wynagrodzeniem w pierwszym roku nauki - 150 zł miesięcznie, w drugim roku - 320 zł, a w trzecim roku - 600 zł. Od dnia 15.08.1973 r. odwołująca została zatrudniona na stanowisku prządki z wynagrodzeniem akordowym plus 9 z za godzinę i dodatek w wysokości 2,25 zł za 1 godzinę przepracowaną w nocy i ekwiwalentem węglowym w wysokości 55 zł miesięcznie, następnie jej wynagrodzenie wzrosło do stawki 11,50 plus akord, dodatek za pracę w nocy 2,90 zł za godzinę oraz 55 zł ekwiwalentu węglowego miesięcznie. W okresie od 16.10.1979 r. do 31.05.1984 r. odwołująca była zatrudniona w Zakładach (...) w P. na stanowisku robotnik magazynowy, brakarz z wynagrodzeniem początkowo 14,50 zł za godzinę plus premia do 20%, a następnie 5300 zł plus premia do 35%. Jej zarobki w 1980 r. wyniosły 41315 zł, w 1981 r. 51961 zł, w 1982 r. 66672 zł, a w 1983 r. 85279 zł, w 1984 r. 30381 zł. Sąd zobowiązał organ rentowy do hipotetycznego wyliczenia wysokości emerytury oraz kapitału początkowego odwołującej z uwzględnieniem treści dokumentów dołączonych do pisma z dnia 31.01.2017 r. Organ rentowy wykonując zarządzenie Sądu dokonał hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego i ustalił jego wysokość na dzień 01.01.1999 r. na kwotę 51850,81 zł, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego obliczony z 10 lat 1975-1984 r. wyniósł 36,35%. Podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 443,79 zł. Po korekcie kapitału początkowego na koncie, wysokość emerytury wyniosła $177885,55 \text{ zł} : 251,30 = 707,86 \text{ zł}$. Hipotetyczna wysokość emerytury po waloryzacji od 01.03.2017 r. wynosi 710,97 zł.

dowód: pismo odwołującej z dnia 31.01.2017 r. z załącznikami -k. 10-31 as,

pismo ZUS z dnia 04.04.2017 r. z załącznikami -k. 40-48 as,

pismo odwołującej z dnia 14.4.2017 r. -k. 49 as,

Powyższe okoliczności Sąd ustalił w oparciu o dokumenty urzędowe, stanowiące stosownie do art. 244 § 1 k.p.c. dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone, dokumenty te nie były nadto w żaden sposób kwestionowane przez strony dlatego też zostały w całości uznane przez Sąd za wiarygodne i prawdziwe.

Sąd rozważył co następuje:

Odwołanie H. N. zasługiwało na uwzględnienie.

Kwestią sporną pomiędzy stronami była wysokość zarobków odwołującej w Polsce w okresie przyjętym do obliczenia wysokości kapitału początkowego, a w konsekwencji wysokość kapitału początkowego oraz wysokość emerytury.

Stosownie do art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2016 r. poz. 748 z późn. zm.) emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

W myśl art. 25 ust. 1 powołanej ustawy podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w

art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Zgodnie z brzmieniem art. 173 ust. 1 powołanej ustawy – dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Zgodnie z ust. 2 - kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.

Zgodnie z art. 174 ust. 2 powołanej ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe o których mowa w art. 6 powołanej ustawy i okresy nieskładkowe.

Stosownie do art. 174 ust. 3 powołanej ustawy podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18. Oznacza to konieczność uwzględnienia przy jego ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne na podstawie prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego.

W myśl art. 15 ust. 2a powołanej ustawy jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe - środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) (wyrok SN z dnia 25.07.1997 r. II UKN 186/97 OSNP 1998/11/342). Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (por. wyrok SN z dnia 09.01.1998 r. II UKN 440/97 OSNP 1998/22/667) i takie dowody przedstawił odwołujący w niniejszej sprawie.

W postępowaniu przed sądem, także wówczas, gdy przedmiotem sporu jest podstawa wymiaru świadczeń ubezpieczeniowych, fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, a do sądu należy ocena ich wiarygodności (por. wyrok S.A. w Białymstoku z dnia 18.08.1993 r. III AUr 294/93 PS-wkl. 1994/3/6. Na podstawie zachowanej dokumentacji pracowniczej z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w M., gdzie odwołująca pracowała od dnia 01.09.1971 r. do 27.08.1973 r. Sąd ustalił, że początkowo była zatrudniona jako uczeń nauki zawodu z wynagrodzeniem w pierwszym roku nauki - 150 zł miesięcznie, w drugim roku - 320 zł, a w trzecim roku - 600 zł. Od dnia 15.08.1973 r. odwołująca została zatrudniona na stanowisku przędki z wynagrodzeniem akordowym plus 9 z za godzinę i dodatek w wysokości 2,25 zł za 1 godzinę przepracowaną w nocy i ekwiwalentem węglowym w wysokości 55 zł miesięcznie, następnie jej wynagrodzenie wzrosło do stawki 11,50 plus akord, dodatek za pracę w nocy 2,90 zł za godzinę oraz 55 zł ekwiwalentu węglowego miesięcznie. W okresie od 16.10.1979 r. do 31.05.1984 r. odwołująca była zatrudniona w Zakładach (...) w P. na stanowisku robotnik magazynowy, brakarz z wynagrodzeniem początkowo 14,50 zł za godzinę plus premia do 20%, a następnie 5300 zł plus premia do 35%. Jej zarobki w 1980 r. wyniosły 41315 zł, w 1981 r. 51961 zł, w 1982 r. 66672 zł, a w 1983 r. 85279 zł, w 1984 r. 30381 zł. Sąd zobowiązał organ rentowy do hipotetycznego wyliczenia wysokości emerytury oraz

kapitału początkowego odwołującej z uwzględnieniem przedłożonej przez nią dokumentacji pracowniczej dołączonej do pisma z dnia 31.01.2017 r. Organ rentowy wykonując zarządzenie Sądu dokonał hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego i ustalił jego wysokość na dzień 01.01.1999 r. na kwotę 51850,81 zł, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego obliczony z 10 lat 1975-1984 r. wyniósł 36,35%. Podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 443,79 zł. Po korekcie kapitału początkowego na koncie, wysokość emerytury odwołującej wyniosła $177885,55 \text{ zł} : 251,30 = 707,86 \text{ zł}$. Hipotetyczna wysokość emerytury odwołującej po waloryzacji wynosi od 01.03.2017 r. 710,97 zł.

Wobec powyższych okoliczności, na mocy powołanych wyżej przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił wysokość emerytury odwołującej od dnia 28.08.2016 r. w wysokości 707,86 zł brutto, a po waloryzacji od 01.03.2017 r. w wysokości 710,97 zł brutto.